

Vergunningsstelsel maakt sekswerk onveiliger.

De onnodig ingewikkelde regelgeving rond sekswerk zorgt ervoor dat sekswerkers verminderd toegang hebben tot basisbehoeftes als huisvesting, financiële dienstverlening en een prettige en veilige werkomgeving. Dat is het beeld dat in de drie jaar dat het Sekswerk Meld- en Adviespunt (SMAP, voorheen Klachtenbalie) actief is, glashelder naar voren komt.

De barrières waarmee sekswerkers worden geconfronteerd in hun contact met instanties dragen bij aan verdere marginalisering van deze groep.

Daarnaast heerst er onder sekswerkers een diep wantrouwen jegens instanties zoals de gemeente, politie en hulpverlening, vaak als gevolg van negatieve ervaringen. Dit heeft een negatieve impact op de maatschappelijke positie, het welzijn, de veiligheid en de gezondheid van zowel sekswerkers als slachtoffers van mensenhandel.

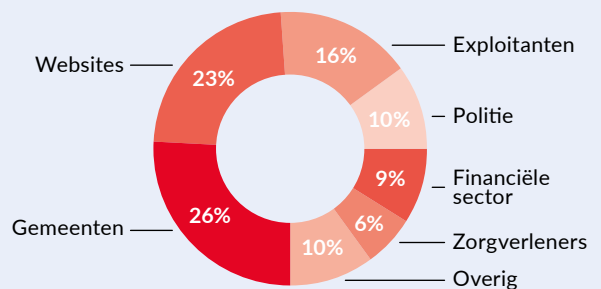
De klachten over exploitanten zijn niet los te zien van het functioneren van de gemeente en landelijke overheid. Geen enkele instantie voelt zich belast met het controleren van de arbeidsomstandigheden van sekswerkers. Ook is het onduidelijk waar sekswerkers terecht kunnen met een klacht over de gang van zaken binnen een seksinrichting.

“Sekswerkers klagen regelmatig bij het SMAP over slechte werkomstandigheden. Als zij niet onvergund willen werken, met alle risico’s van dien, hebben zij echter geen andere keuze dan blijven werken voor een slechte werkgever.”

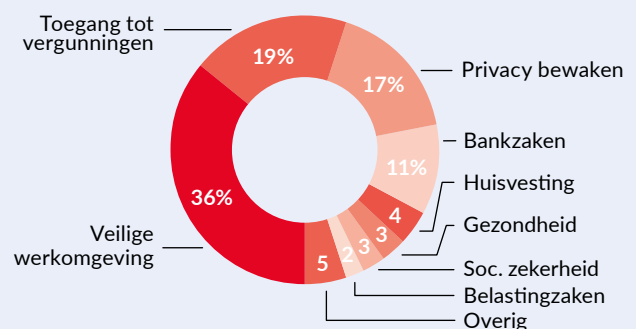
Het Sekswerk Meld- en Adviespunt

Dat sekswerkers barrières ervaren in contact met instanties was al bekend. Daarom startte Soa Aids Nederland in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid in 2021 met het SMAP. In drie jaar kwamen ruim 330 klachten en hulpvragen binnen. Deze gingen over onder andere de politie, gemeentes, banken en exploitanten.

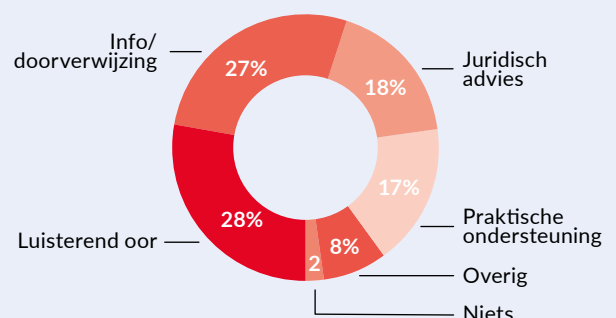
Over welke instanties kwamen meldingen binnen?

Over welke basisbehoeftes gingen de meldingen?

Welke hulp werd gevraagd?

Vergunningsstelsel maakt sekswerk onveilig

In vrijwel alle Nederlandse gemeenten geldt een vorm van vergunningsplicht voor sekswerkers. Vaak zijn er geen of slechts enkele vergunningen beschikbaar, of zijn de regels dermate vaag en ingewikkeld dat het vrijwel onmogelijk is om aan de eisen te voldoen. Daardoor zijn er voor grote groepen sekswerkers geen andere (vergunde) opties dan werken voor een exploitant.

Dat zorgt ervoor dat exploitanten een ongewenste machtspositie hebben. We komen regelmatig in contact met sekswerkers die klagen over slechte werkomstandigheden. Als zij niet onvergund willen werken, met alle risico's van dien, hebben zij echter geen andere keuze dan blijven werken voor een slechte werkgever.

Kiest een sekswerker toch voor zelfstandigheid, en dus voor onvergund werken, dan brengt dat veel onzekerheid met zich mee. Sekswerkers weten bijvoorbeeld niet zeker of zij veilig naar politie en hulpverlening kunnen gaan als dat nodig is. Daarnaast zijn wij in de afgelopen jaren verschillende casussen tegengekomen van sekswerkers die hun huis uit zijn gezet vanwege onvergund werken.

Een sterke rechtspositie: een stap vooruit voor iedereen

Juist ook sekswerkers in de onvergunde sector en slachtoffers van mensenhandel zouden baat hebben bij een sterkere rechtspositie en de verbeterde relatie met gemeentes, politie en hulpverlening die daaruit voort zou kunnen komen.

De angst voor huisuitzetting, boetes en andere mogelijke gevolgen van onvergund werken zorgt er nu voor dat met name deze groepen niet op tijd aan de bel trekken als er iets misgaat met bijvoorbeeld een klant of exploitant. Een verbeterde rechtspositie als sekswerker zou voor hen een hele zorg minder zijn.

Het is dan ook onze sterke aanbeveling om thuiswerk en zelfstandig escortwerk vergunningsvrij toe te staan.

Daarmee doorbreek je de monopoliepositie van exploitanten en leg je de regie terug bij de sekswerker. Sekswerkers én slachtoffers van mensenhandel kunnen dan zonder angst voor huisuitzetting of boetes naar de politie en gespecialiseerde hulpverlening. Instanties kunnen op hun beurt bouwen aan duurzame relaties met de gemeenschap. Een stap vooruit voor iedereen.

De gevolgen van het vergunningsstelsel en de machtspositie die exploitanten daarbinnen innemen, kunnen groot zijn. Twee anonieme sekswerkers die zich bij het SMAP meldden vertellen:

“Ik heb jarenlang bij een escortbureau gewerkt en terugblikkend zie ik hoeveel macht zij over ons hadden. Het bureau isoleerde ons van elkaar, we mochten niet buiten het werk afspreken.

Er zijn maar weinig werkplekken met een vergunning, waardoor de bureaus veel zeggenschap hebben. En als die zich niet netjes gedragen, kun je nergens heen. Ik wist toen in ieder geval niet waar ik terecht kon.

Mijn bureau had goed door dat ik voor mijn inkomen en anonimiteit van hen afhankelijk was, en buitte dat ontzettend uit.”

“De eigenaar van het privéhuis liep soms zomaar de kamer binnen terwijl ik nog onder de douche stond, raakte me aan zonder dat ik dat wilde, en hij wilde seks met me. Dat laatste heb ik geweigerd, maar het was heel ongemakkelijk. Ik wou dat ik eerder weg was gegaan, maar ik was wanhopig.

Hij maakte vooral misbruik van dames die niet zo stevig in hun schoenen stonden. Het was voor mij de eerste keer dat ik werkte in een privéhuis, dus ik wist niet wat wel en niet acceptabel was. Nu weet ik dat camera's in de kleedruimte niet normaal zijn, en dat betalingen naar beneden afronden niet mag. Maar toen twijfelde ik aan mijn eigen oordeel.”